

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu rozhodnutia Rady o záveroch dohody medzi Európskou úniou a Austráliou o spracovaní a prenose údajov z osobného záznamu o cestujúcim (PNR) leteckými dopravcami Austrálskemu úradu pre colnú správu a ochranu hraníc

(2011/C 322/01)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 16,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej články 7 a 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov, ⁽¹⁾

so zreteľom na článok 41 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov, ⁽²⁾

PRIJAL TOTO STANOVISKO

1. ÚVOD

1.1. Konzultovanie európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

19. mája 2011 Komisia prijala návrh o záveroch dohody medzi Európskou úniou a Austráliou o spracovaní a prenose údajov z osobného záznamu o cestujúcom (PNR) leteckými dopravcami Austrálskemu úradu pre

colnú správu a ochranu hraníc ⁽³⁾. Tento návrh bol odoslaný európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov 23. mája.

- Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov bol v priebehu mája 2011 neformálne konzultovaný prostredníctvom zrýchleného postupu o návrhu týkajúcom sa dohody medzi Európskou úniou a Austráliou o spracovaní a prenose údajov PNR.

- Vzhľadom na to, že jeho pripomienky sú so zreteľom na podstatu návrhu prijatého Komisiou a predloženého Rade a Parlamentu stále platné, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa rozhodol rozšíriť svoje vyjadrenia do podoby verejného stanoviska. Takto bude možné tieto vyjadrenia zohľadniť pri ďalších diskusiách o návrhu.

- Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov využíva túto príležitosť na vznesenie ďalších otázok a vyzýva Radu a Parlament, aby tieto vyjadrenia pri rozhodovaní o návrhu podľa článku 218 Zmluvy o fungovaní EÚ zohľadnili.

1.2. Kontext návrhu

- Dohoda medzi EÚ a Austráliou o údajoch PNR je ďalším krokom v programe EÚ, ktorý zahŕňa globálne usmernenia o údajoch PNR, zavedenie systému PNR v EÚ a vyjednávanie dohôd s tretími krajinami ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2011) 281 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Pozri najmä oznámenie Komisie z 21. septembra 2010 o všeobecnom prístupe k prenosu osobných záznamov o cestujúcich do tretích krajín, KOM(2010) 492 v konečnom znení.

6. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov pozorne sleduje vývoj týkajúci sa údajov PNR a nedávno prijal dve stanoviská k „balíku PNR“ Komisie a k návrhu smernice o zavedení systému PNR v EÚ⁽¹⁾. Stanoviská európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k systémom PNR sú do veľkej miery konzistentné so stanoviskami pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29⁽²⁾ a dopĺňajú ich, sú však konzistentné aj s ďalšími nedávnymi dokumentmi vrátane stanoviska Hospodárskeho a sociálneho výboru⁽³⁾ a stanoviska Agentúry pre základné práva⁽⁴⁾.

7. Ako sa podrobnejšie uvádza nižšie, nemenným cieľom európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov je neustále konfrontovať účel systémov PNR so základnými požiadavkami na nevyhnutnosť a proporcionalitu a v druhej fáze analyzovať podrobnosti ustanovení s cieľom navrhnúť v prípade potreby zlepšenia.

1.3. Predbežné pripomienky

8. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta všeobecný prístup zameraný na harmonizáciu bezpečnostných opatrení na ochranu údajov v rôznych dohodách o údajoch PNR s tretími krajinami. Je však potrebné vzniknúť niekoľko pripomienok.

9. V stanoviskách európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a v stanoviskách pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 sa neustále opakujú rovnaké pripomienky, ktoré sa týkajú aj návrhu dohody o údajoch PNR s Austráliou: ide o potrebu preukázania nevyhnutnosti a proporcionality systémov PNR.

10. Tieto dve základné požiadavky tvoria hlavné aspekty právnych predpisov o ochrane údajov v súlade s článkami 7 a 8 Charty základných práv a článkom 16 Zmluvy o fungovaní

⁽¹⁾ — Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 25. marca 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti.

— Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 19. októbra 2010 k všeobecnému prístupu k prenosu osobných záznamov o cestujúcich do tretích krajín.

Obe stanoviská sú k dispozícii na stránke <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/off/Consultation>

⁽²⁾ Stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 č. 10/2011 z 5. apríla 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2011_en.htm

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 5. mája 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti, KOM(2011) 32 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Stanovisko Agentúry Európskej únie pre základné práva zo 14. júna 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti [KOM(2011) 32 v konečnom znení].

EÚ. EÚ musí zabezpečiť plnenie požiadaviek právnych predpisov EÚ o ochrane údajov, a to aj v prípade spracovania a prenosu údajov európskych občanov z územia EÚ do tretej krajiny. V takých prípadoch je potrebné pred podpisom akejkoľvek dohody vyhodnotiť a stanoviť nevyhnutnosť a proporcionalitu. Okrem toho, že systém PNR musí byť v súlade so zásadou nevyhnutnosti, je tiež potrebné na základe zásady proporcionality dosiahnuť primeranú rovnováhu medzi sledovaným účelom a spracovaním obrovského objemu údajov, v dôsledku čoho sa závažne narušuje súkromný život jednotlivcov.

11. Pokiaľ ide o systémy PNR, ich cieľom je boj proti terorizmu a závažným (medzinárodným) trestným činom pomocou zhromažďovania obrovského objemu údajov týkajúcich sa všetkých cestujúcich, aby bolo možné vyhodnotiť riziká, ktoré cestujúci predstavujú. Doposiaľ európsky dozorný úradník pre ochranu údajov nerozpoznal v odôvodneniach existujúcich alebo predpokladaných systémov PNR, ako napríklad v systéme PNR v EÚ, ktorý je podrobne analyzovaný v jeho stanovisku z marca 2011, žiadne presvedčivé argumenty⁽⁵⁾.

12. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zdôrazňuje, že aj keď sa potvrdí nevyhnutnosť, nesmie sa zabúdať ani na splnenie testu proporcionality. Spochybňuje vyváženosť medzi veľkoplošným spracovaním osobných údajov a plnením daného účelu, a to najmä z hľadiska rôznorodosti trestných činov, ktoré patria do rozsahu uplatňovania návrhu tejto dohody. Berie pritom do úvahy, že na boj proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti sú k dispozícii aj iné účinné nástroje.

13. Konkrétne pripomienky uvedené nižšie nie sú v rozpore s týmito predbežnými a základnými vyjadreniami. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta ustanovenia, v ktorých sa poskytujú konkrétne záruky, ako napríklad ustanovenia o ochrane údajov, presadzovaní práva a dohľade, ako aj ustanovenia týkajúce sa ďalšieho prenosu. Zároveň vyjadruje obavy týkajúce sa dodržania zásad nevyhnutnosti a proporcionality v tomto systéme, rozsahu definícií a podmienok uchovávaní údajov.

2. ANALÝZA NÁVRHU

2.1. Právny základ

14. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov poznamenáva, že táto dohoda vychádza z článku 82 ods. 1 písm. d), článku 87 ods. 2 písm. a) a článku 218 ods. 6 písm. a) Zmluvy o fungovaní EÚ. Pripomína, že k objektívnym faktorom, ktoré je pri výbere právneho základu potrebné

⁽⁵⁾ Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov z 25. marca 2011 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o využívaní údajov z osobných záznamov o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti. Pozri tiež stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 19 uvedené vyššie.

- zväziť, patria najmä cieľ a obsah opatrenia⁽¹⁾. Ak sa pri preskúmaní opatrenia EÚ zistí, že slúži dvojakému účelu, alebo obsahuje dvojaký prvok, pričom jeden predstavuje hlavný alebo prevažujúci účel či prvok, zatiaľ čo druhý je čisto podružný, opatrenie musí vychádzať z jedného právneho základu, ktorý sa vyžaduje pre hlavný alebo prevažujúci účel či prvok⁽²⁾. Výnimkou je situácia, keď sa stanoví, že opatrenie má zároveň slúžiť niekoľkým cieľom, ktoré sú neoddeliteľne prepojené, pričom ani jeden z nich nie je vo vzťahu k ostatným podružný či vedľajší. Vtedy môže opatrenie vychádzať z niekoľkých príslušných právnych základov⁽³⁾.
15. V zmysle ustálenej judikatúry, ako bolo stručne uvedené, a s výnimkou článku 218 ods. 6 písm. a) európsky dozorný úradník pre ochranu údajov argumentuje, že táto dohoda nemá vychádzať z článku 82 ods. 1 písm. d) a článku 87 ods. 2 písm. a), ale z článku 16 Zmluvy o fungovaní EÚ.
16. Vzhľadom na tento účel je potrebné pripomenúť, že dohoda o údajoch PNR, ktoré vyjednáva EÚ, vychádzajú z nutnosti zosúladiť povinnosť leteckých spoločností poskytovať údaje PNR orgánom tretích krajín so základným právom na ochranu údajov⁽⁴⁾. Znenie návrhu okrem toho pri mnohých príležitostiach odkazuje na účel ochrany osobných údajov⁽⁵⁾.
17. Z hľadiska obsahu je prevaha ustanovení o ochrane údajov v dohode jednoznačná. Zdá sa, že s výnimkou článkov 3, 4 a 6 sa ochrana údajov dostala takmer do všetkých ustanovení dohody. Najjednoduchšie je to v článku 1 (účel), článku 2 (vymedzenie pojmov), článku 5 (primeranosť), článku 7 až 19 (bezpečnostné opatrenia uplatniteľné na spracovanie údajov PNR).
18. Čo sa týka bezpečnostných ustanovení (články 7 až 19), je potrebné poznamenať, že obsahujú ustanovenia bežne pre právne predpisy o ochrane údajov⁽⁶⁾. Na základe skutočnosti, že akt obsahuje ustanovenia bežne sa vyskytujúce v konkrétnej oblasti práva, považuje Súdny dvor odôvodnenie jedného konkrétneho právneho základu za dostatočné⁽⁷⁾.
19. Stručne povedané, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že účelom dohody nie je zlepšiť policajnú spoluprácu, ale splnomocniť a oprávniť prenos osobných údajov súkromnými prepravcami na základe žiadosti tretej krajiny. Hoci takýto prenos do tretej krajiny nie je v zásade podľa pravidiel EÚ možný, dohoda o údajoch PNR je zameraná na to, aby sa prenos osobných údajov uskutočnil na základe požiadaviek EÚ v oblasti ochrany údajov prostredníctvom prijatia konkrétnych bezpečnostných opatrení.
20. Z týchto dôvodov sa európsky dozorný úradník pre ochranu údajov domnieva, že dohoda má (v každom prípade primárne) vychádzať z článku 16 Zmluvy o fungovaní EÚ⁽⁸⁾.

2.2. Účel a vymedzenie pojmov

21. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov upozorňuje na skutočnosť, že účely, na ktoré sa môžu spracúvať údaje PNR, sú presne vymedzené v článku 3 návrhu. S poľutovaním však konštatuje, že súčasné vymedzenia sú širšie než vymedzenia návrhu smernice o systéme PNR v EÚ, ktoré by sa tiež mali ešte zúžiť, a to najmä v oblasti menej závažných trestných činov.
22. Zatiaľ čo v návrhu systému PNR v EÚ sa vo vymedzeniach pojmov zohľadňujú následky činností vymedzených ako „teroristické“, napríklad konkrétne škody spôsobené jednotlivcom alebo vládam (úmrtie, útoky na fyzické zdravie, zničenie dopravného systému, infraštruktúry atď.), súčasný návrh je pri zmienkach o zastrášaní osôb, vlád alebo závažnej destabilizácii základných politických alebo hospodárskych štruktúr menej konkrétny a viac zameraný na účel.

(1) Vec C-491/01 *British American tobacco*, najmä odseky 92 až 93.

(2) Vec C-42/97 *Parlament/Rada*, odseky 39 a 40.

(3) V tomto zmysle pozri vec C-491/01 *British American tobacco*, odseky 92 až 93, vec C-42/97 *Parlament/Rada*, odsek 38.

(4) Toto uznáva Súdny dvor vo fakтической časti rozhodnutí o údajoch PNR v spojených prípadoch C-317/04 a C-318/04, odsek 33.

(5) — V dôvodovej správe sa uznáva, že právne predpisy EÚ na ochranu údajov neumožňujú prepravcom prenášať údaje PNR do krajín, ktoré nezabezpečujú primeranú úroveň ich ochrany. Preto „je potrebné vypracovať riešenie, ktoré by zabezpečilo právny základ pre prenos údajov [...] s cieľom zabezpečiť [...] rešpektovanie práv jednotlivcov na ochranu osobných údajov“.

— Cieľ zabezpečiť rešpektovanie práva na ochranu osobných údajov vyplýva celkom logicky aj z preambuly, konkrétne z odôvodnenia, v ktorom sa cituje článok 6 Zmluvy o EÚ, článok 16 Zmluvy o fungovaní EÚ, článok 8 EDLP, dohovor 108 atď.

— V preambule sa citujú aj príslušné austrálske ustanovenia na ochranu údajov vyplývajúce z austrálskeho práva, ktoré zabezpečujú ochranu údajov, práva na prístup a odškodnenie, nápravu a poznámku, a opravné prostriedky a postihy za zneužívanie osobných údajov.

— V článku 1 dohody s názvom Účel dohody sa stanovuje, že dohoda zabezpečuje prenos údajov PNR. Dodáva sa v ňom, že „sa ustanovujú podmienky, za ktorých sa takéto údaje môžu prenášať a používať, ako aj spôsob ochrany týchto údajov“ (pridané zdôraznenie).

(6) Ako napríklad ustanovenia o citlivých údajoch, bezpečnosti údajov, zodpovednosti, transparentnosti, práve na prístup, opravu a vymazanie, práve na odškodnenie, automatizovanom spracovaní atď.

(7) Stanovisko č. 2/2000, Kartagenský protokol, odsek 33.

(8) V tejto súvislosti je tiež potrebné odkázať na vyhlásenie 21 „o ochrane osobných údajov v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach a policajnej spolupráce“ pripojené k Lisabonskej zmluve. Jednoznačným znením vyhlásenia 21 sa potvrdzuje, že aj prípadoch, ktoré vykazujú určité znaky policajnej spolupráce, má nástroj ochrany údajov v tejto oblasti vychádzať z článku 16 Zmluvy o fungovaní EÚ (v prípade potreby v súčinnosti s ďalšími ustanoveniami). Touto analýzou sa v žiadnom prípade neovplyvní rozdelenie úloh v rámci Európskej komisie.

23. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že v súvislosti s pojmami ako „zastrašovanie, donucovanie a vytváranie nátlaku“, ako aj „základná politická, ústavná, hospodárska alebo (najmä) spoločenská štruktúra krajiny alebo medzinárodnej organizácie“, je potrebná väčšia presnosť. Tým sa predíde uplatňovaniu systému PNR v prípadoch, v ktorých by sa nikdy uplatňovať nemal, napríklad pri zákonných činnostiach (napríklad pokojných demonštráciách) v spoločenských, kultúrnych alebo politických súvislostiach ⁽¹⁾.
24. Možnosť spracovania údajov v ďalších výnimočných prípadoch môže vyvolať ďalšie otázky, najmä v súvislosti s „ohrozením zdravia“. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že takéto rozšírenie účelu je neprimerané, najmä ak môžu byť v prípade potreby k dispozícii alternatívne a konkrétnejšie postupy na riešenie dôležitých hrozieb pre zdravie na základe jednotlivých prípadov. Okrem toho, údaje PNR nie sú najvhodnejším nástrojom na identifikáciu cestujúcich: existujú aj spoľahlivejšie údaje, konkrétne údaje API.
25. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov tiež poznamenáva, že zoznam údajov PNR pripojený ako príloha k návrhu prekračuje rozsah, ktorý orgány na ochranu údajov považujú v stanoviskách pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 za primerané ⁽²⁾. Tento zoznam je potrebné skrátiť. Neodôvodnené je najmä začlenenie poľa Všeobecné poznámky, ktoré môže obsahovať nepodstatné a potenciálne citlivé údaje, a preto by sa malo odstrániť.

2.3. Citlivé údaje

26. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta vylúčenie spracovania citlivých údajov z rozsahu uplatňovania, ako je uvedené v článku 8 návrhu. V návrhu tohto ustanovenia sa však stále navrhuje, aby sa citlivé údaje mohli „spracúvať“. V ustanovení sa umožňuje, aby tieto údaje v prvej fáze odosieli letecké spoločnosti, a potom ich v druhej fáze odstraňovali verejné orgány. Odosielanie leteckými spoločnosťami je spracovanie. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že letecké spoločnosti by mali byť povinné filtrovať citlivé údaje na začiatku spracovania.

2.4. Bezpečnosť údajov

27. V článku 9 tohto návrhu sa v úplnej miere zavádza bezpečnosť a integrita údajov, čo je vítané. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov podporuje najmä povinnosť oznamovať porušenia bezpečnosti Úradu austrálskeho zmocnenca pre informácie. Vzhľadom na ďalšie odosielanie informácií Európskej komisii budú potrebné ďalšie vysvetlenia s cieľom objasniť stanovený postup. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa okrem toho

domnieva, že orgány na ochranu údajov sú tiež príslušnými príjemcami týchto informácií a mali by sa v návrhu výslovne zmieňovať.

2.5. Dohľad a presadzovanie

28. Systém dohľadu vrátane opatrení dohľadu a zodpovednosti a trvania na vylúčení diskriminácie na základe národnosti alebo miesta bydliska je vítaný. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov tiež dôrazne podporuje základné právo každého jednotlivca na administratívne odškodnenie a účinnú súdnu ochranu. Úlohu Úradu austrálskeho zmocnenca pre informácie považuje za dôležitú záruku v oblasti odškodnenia a vykonávania práv dotknutých osôb.

2.6. Automatizované individuálne rozhodnutia

29. Podľa článku 15 interpretovaného *a contrario* sa automatizované rozhodnutie, pri ktorom neplatí že „významne postihuje cestujúceho alebo vytvára na neho nepriaznivý právny vplyv“, môže prijímať na základe automatizovaného spracovania údajov. Bezpečnostné opatrenia sa uplatňujú iba vtedy, keď rozhodnutie významne postihne cestujúceho. Vzhľadom na široký rozsah automatizovaného spracovania osobných údajov, ktorý sa v systéme PNR predpokladá, je toto obmedzenie podľa názoru Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov sporné. S cieľom zabrániť akejkoľvek flexibilitě vo výklade tohto ustanovenia odporúča odstrániť slovo „významne“ a zabezpečiť, aby sa neumožňovalo žiadne automatizované rozhodnutie, ktoré by mohlo na jednotlivca vytvárať nepriaznivý vplyv.

2.7. Uchovávanie údajov

30. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že obdobie uchovávania údajov, ako je predpokladané v článku 16, je jedným z najväčších problémov návrhu. Obdobie uchovávania päť a pol roka vrátane troch rokov bez maskovania údajov je jednoznačne neprimerané, najmä ak sa toto obdobie uchovávania porovná s predchádzajúcim austrálskym systémom PNR, v ktorom sa ukladanie údajov s výnimkou situácií zvažovaných v jednotlivých prípadoch vôbec nepredpokladalo ⁽³⁾. Na vysvetlenie toho, prečo je potrebné také dlhé obdobie uchovávania, ktoré sa nepovažovalo za potrebné v prvom austrálskom systéme PNR, a teraz sa za také považuje, je potrebné rozsiahle odôvodnenie.
31. V súlade s názorom zastávaným v stanovisku k návrhu smernice o systéme PNR v EÚ sa európsky dozorný úradník pre ochranu údajov domnieva, že by sa mala uskutočňovať úplná (t. j. nezvratná) anonymizácia všetkých údajov, ak už nie hneď po analýze, potom maximálne po 30 dňoch.

⁽¹⁾ V tejto súvislosti by sa napríklad príliš širokým znením návrhu nemalo ohroziť základné právo na slobodu zhromažďovania (článok 12 Charty základných práv).

⁽²⁾ Stanovisko z 23. júna 2003 k úrovni ochrany zabezpečenej v USA pre prenos údajov o cestujúcich, WP78.

⁽³⁾ V tejto súvislosti pozri pozitívne stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29: Stanovisko č. 1/2004 zo 16. januára 2004 k úrovni ochrany zabezpečenej v Austrálii pre prenos údajov z osobných záznamov o cestujúcich od leteckých spoločností, WP85. V stanovisku sa zohľadňuje, že „colné orgány uplatňujú všeobecnú politiku neuchovávania týchto údajov. U tých 0,05 % až 0,1 % cestujúcich, ktorí sú hlásení colným orgánom na ďalšie posúdenie, sa údaje leteckých spoločností z PNR dočasne uchovávajú, ale neukladajú, do vyriešenia posúdenia na hranici. Po vyriešení sa ich údaje z PNR vymažú z PC dotknutého colného úradníka PAU a nie sú zadávané do austrálskych databáz“.

2.8. Ďalšie prenosy

32. Záruky poskytnuté v článkoch 18 a 19 sú vítané, najmä preto, že zabezpečujú zoznam príjemcov údajov prenesených v rámci Austrálie v rámci prenosu zväzneného na základe jednotlivých prípadov a posudzovanie potreby prenosu v každom jednotlivom prípade. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov však poznamenáva, že toto ustanovenie sa dá obísť na základe výnimky poskytnutej v článku 18 ods. 1 písm. c), v ktorej sa umožňuje zdieľanie anonymizovaných údajov, ktoré neboli posúdené na základe jednotlivých prípadov. Anonymizácia však neznamená odstránenie prvkov umožňujúcich identifikáciu, iba maskovanie údajov, zatiaľ čo úplný prístup k údajom je stále možný. Z tohto dôvodu európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča, aby sa pri prenosoch zvažovaných na základe jednotlivých prípadov neumožňovala žiadna výnimka. Ako dodatočné bezpečnostné opatrenie európsky dozorný úradník pre ochranu údajov navrhuje obmedzenie prenosu na orgány, „ktorých úlohou je boj proti terorizmu alebo medzinárodnej trestnej činnosti“, a nie na orgány, ktorých funkcie „priamo súvisia s prevenciou (tejto) trestnej činnosti“.
33. Podporuje sa skutočnosť, že prenosy do tretích krajín podliehajú podmienke poskytnutia „rovnakých“ bezpečnostných opatrení ako v pôvodnej dohode. Vzhľadom na skutočnosť, že ďalšie prenosy napriek tomu predstavujú riziko straty kontroly nad spôsobom spracovania údajov a že neexistuje medzinárodná dohoda, ktorá by zabezpečovala účinné uplatňovanie bezpečnostných opatrení novými príjemcami, Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov okrem toho navrhuje, aby tieto prenosy podliehali schváleniu súdnym orgánom.
34. V návrhu sa predpokladá, že v prípade prenesenia údajov o osobe s pobytom v členskom štáte EÚ do tretej krajiny bude príslušný členský štát informovaný, ak si je tejto skutočnosti Austrálsky úrad pre colnú správu a ochranu hraníc vedomý [článok 19 ods. 1. písm. f)]. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že je potrebné začleniť ďalšie podrobnosti, ktorými sa vysvetlí účel tohto prenosu do členského štátu. Ak by takýto prenos ovplyvnil dotknutú osobu, je potrebné začleniť ďalšie odôvodnenie a bezpečnostné opatrenia.
35. A nakoniec, vzhľadom na prenosy v rámci Austrálie a do tretích krajín sa v článkoch 18 aj 19 predpokladá všeobecné ustanovenie, podľa ktorého nesmie zverejneniu údajov PNR nič brániť, ak je to potrebné na účely článku 3 ods. 4 (¹), inými slovami za výnimočných okolností vzhľadom na ochranu životných záujmov jednotlivca vrátane ohrozenia jeho zdravia. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov už spochybnil riziko širšieho výkladu tejto výnimky. Okrem toho nevidí dôvod, prečo by prenos

(¹) Ako aj na účely článku 10 v prípade prenášania údajov v rámci Austrálie.

za výnimočných okolností nemohol podliehať bezpečnostným opatreniam predpokladaným v článkoch 18 a 19, a to najmä pokiaľ ide o obmedzenie účelu alebo minimalizáciu príslušných údajov, ako aj ochranu identity príjemcov a úroveň ochrany priradenej osobným údajom.

2.9. Prenosy leteckými spoločnosťami

36. Podľa článku 21 ods. 3 sa môžu prenosy údajov PNR orgánom uskutočňovať za výnimočných okolností v prípade osobitného ohrozenia viac než päťkrát počas letu. S cieľom zabezpečiť právnu istotu je potrebné podrobnejšie špecifikovať podmienky týchto dodatočných prenosov a predovšetkým zaviesť dodatočnú požiadavku bezprostredného ohrozenia.

2.10. Revízia dohody

37. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že podmienky revízie by mali byť v niektorých aspektoch podrobnejšie. Mala by sa určiť frekvencia revízií po počiatočnej revízii. Do tímu revízie by sa mali výslovne, a nielen podmienčne, začleniť aj orgány na ochranu údajov.
38. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov navrhuje, aby sa revízia sústredila aj na posúdenie nevyhnutnosti a proporcionality opatrení prostredníctvom zhromaždenia štatistických údajov o počte dotknutých a skutočne usvedčených osôb na základe údajov PNR, ako aj na základe účinného vykonávania práv dotknutých osôb: k posúdeniu by malo patriť overenie spôsobu praktického spracovania žiadostí dotknutých osôb, a to najmä v prípadoch, v ktorých sa neumožnil priamy prístup.

3. ZÁVER

39. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta bezpečnostné opatrenia predpokladané v návrhoch, a to najmä vzhľadom na konkrétnu implementáciu dohody. Uspokojivo sú pripravené najmä ustanovenia o bezpečnosti údajov, dohľade a presadzovaní. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zdôrazňuje, že akákoľvek osoba má prístup k austrálskemu úradu na ochranu údajov, ako aj k austrálskym súdnym orgánom. Toto sú základné záruky, ktoré sa v návrhoch poskytujú.
40. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov však určil aj výrazný priestor na zlepšenie, a to najmä v súvislosti s rozsahom dohody, vymedzením terorizmu a začlenením niektorých výnimočných účelov, ako aj obdobím uchovávaní údajov PNR. V porovnaní s predchádzajúcim austrálskym systémom PNR aj s návrhom systému PNR v EÚ je toto obdobie uchovávaní neprimerané.

41. Je potrebné prehodnotiť právny základ dohody. V zmysle ustálenej judikatúry a s výnimkou článku 218 ods. 6 písm. a) sa európsky dozorný úradník pre ochranu údajov domnieva, že táto dohoda má (v každom prípade primárne) vychádzať z článku 16 Zmluvy o fungovaní EÚ, a nie z článku 82 ods. 1 písm. d) a článku 87 ods. 2 písm. a) Zmluvy o fungovaní EÚ. Je to v úplnom súlade s vyhlásením 21 k Lisabonskej zmluve.
42. Tieto závery je potrebné vnímať v širších súvislostiach legitímnosti akéhokoľvek systému PNR, ktorý má predstavovať systematické zhromažďovanie údajov o cestujúcich na účely posudzovania rizika. Len vtedy, ak sa budú v tomto systéme dodržiavať základné požiadavky na nevyhnutnosť a proporionalitu podľa článkov 7 a 8 Charty základných
- práv a článku 16 Zmluvy o fungovaní EÚ, môže návrh splniť ďalšie požiadavky rámca na ochranu údajov.
43. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov preto rovnako dospel k záveru, že týmto základným požiadavkám je pri záverečnom hodnotení, ktoré bude predchádzať záverom dohody, potrebné venovať zvýšenú pozornosť.

V Bruseli 15. júla 2011

Peter HUSTINX

európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
